

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE

A R R E S T

Nr. 87.963 van 14 juni 2000

A. 81.757/VI-14.907

In zake : **ROBERTI DE WINGHE** Paul,
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Philippe LEVERT, advocaat,
Clementinalaan 3
1190 Brussel,

tegen :

WAUTERS Stéphane,
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Jean-Paul WAHL, advocaat,
rue des Gotteaux 52
1370 Geldenaken.

DE RAAD VAN STATE, VIe KAMER,

Gezien het op 29 december 1998 ingediende verzoekschrift, waarbij Paul ROBERTI DE WINGHE aan de Raad van State vraagt om “het besluit van 8 december 1998 te herzien waarbij de bestendige deputatie van de provincieraad van Waals-Brabant het bezwaar verwerpt (dat hij) op 14 januari 1997 (heeft) ingediend om te verkrijgen dat de heer Stéphane WAUTERS van zijn mandaat van gemeenteraadslid van de gemeente Graven vervallen wordt verklaard, en om, bij wijze van gevolg, als dat verzoek wordt ingewilligd vast te stellen dat de heer Stéphane WAUTERS van zijn mandaat van gemeenteraadslid van de gemeente Graven vervallen is”;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer LOMBAERT, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 3 november 1999, waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 17 mei 2000, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 7 juni 2000;

Gehoord het verslag van de heer LEWALLE, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. LEVERT, die voor verzoeker verschijnt, en van Mr. DEAR, loco Mr. WAHL, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van Mevr. DAGNELIE, eerste auditeur - afdelingshoofd;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep :

Paul ROBERTI de WINGHE en Stéphane WAUTERS zijn beiden gemeenteraadslid van Graven.

Op 14 januari 1997 dient Paul ROBERTI de WINGHE bezwaar in bij de bestendige deputatie van de provincieraad van Waals-Brabant om te doen verklaren dat Stéphane WAUTERS niet voldoet aan de voorwaarde betreffende de woonplaats gesteld in artikel 65, 3°, van de gemeentekieswet en te doen vaststellen dat hij van zijn mandaat van gemeenteraadslid vervallen is. In dat bezwaar stelt Paul ROBERTI de WINGHE enerzijds dat Stéphane WAUTERS samen met zijn echtgenote, Sandrine BONNEWYN, gewoonlijk aan de Boondaalse Steenweg te Elsene woont, in het appartement boven de winkel met primeurs, bloemen en kruidenierswaren die zij samen exploiteren en anderzijds dat hun woonplaats te Graven, rue de Bossut 89 (deelgemeente Nethen) slechts een fictieve woonplaats is.

Op 30 januari 1997 vraagt de bestendige deputatie aan de provinciegouverneur om de arrondissementscommissaris met een onderzoek te belasten.

Op 13 februari 1997 gaan de arrondissementscommissaris en een politieagent van Graven samen naar de woonplaats van Stéphane WAUTERS. De arrondissementscommissaris maakt het volgende verslag op :

“ Zoals ik de heer Stéphane WAUTERS in mijn brief van 10-02-1997 heb laten weten, heb ik samen met politieagent Stéphane BOUTAY een bezoek gebracht op het adres dat als woonplaats is opgegeven. Het gaat om een grote villa op een groot perceel met hagen erlangs. Betrokkene wachtte mij op aan de ingang.

Nadat ik had opgemerkt dat ik een administratief en geen gerechtelijk onderzoek deed, heeft betrokkene mij uitgenodigd binnen te komen in de grote woonkamer van het huis. Op mijn verzoek heeft de heer WAUTERS mij de kamer getoond waar hij en zijn echtgenote verblijven. Die kamer ligt op de eerste verdieping, naast een badkamer, een logeerkamer en de kamer van zijn ouders.

Ik was verrast hoe klein en bescheiden ingericht de kamer was waarin alleen een bed, kasten en rekken stonden. Het bed was opgemaakt en er lagen twee hoofdkussens in. In de kasten hingen allerlei kleren, waaronder enkele van zijn echtgenote (enkele jurken, bloezen, kousen en ook ondergoed). Toen ik mij verbaasde over de bescheiden garderobe heeft betrokkene mij gezegd dat hij in Brussel nog andere kleren had. Het is duidelijk dat het niet om de volledige garderobe van het gezin gaat, zoals betrokkene heeft bevestigd.

Tijdens het gesprek heeft de heer WAUTERS het volgende geantwoord op mijn verschillende vragen :

1. Hij bevestigt dat rue de Bossut 89 echt zijn hoofdverblijfplaats is en dat hij daar doorgaans 's avonds samen met zijn echtgenote naartoe gaat, behalve twee of drie keer per week. Hij geeft toe dat hij er in de zomermaanden vaker verblijft dan in de winter.
2. Alleen ter wille van zijn beroep huurt hij een appartement aan de G. Gilbertlaan 19, omdat hij twee of zelfs drie keer per week 's ochtends naar de fruit- en groentemarkt moet.
- Zijn winkel aan de Boondaalse Steenweg te Elsene is door de week open van 7.30 uur 's morgens tot 19.00 uur (behalve 's woensdags) en op zondagmorgen. Hij heeft de winkel voor eigen rekening overgenomen in april 96, nadat hij er drie maanden met een vennoot had gewerkt. Zijn echtgenote, die in juni 1996 afgestudeerd is als secretaresse en enkele maanden bij een advocaat in Waver heeft gewerkt, staat in de winkel.
- Het echtpaar woont “samen” met de ouders, maar heeft een eigen badkamer en slaapkamer.
- De heer WAUTERS wil zijn mandaat als gemeenteraadslid behouden en woont de verschillende politieke vergaderingen en gemeenteraden bij, wat door de heer VANBEVER, burgemeester, wordt bevestigd. In de loop van het gesprek gebruikte hij de woorden “Ik moet wel terugkomen...”. Toen ik hem daarop wees, heeft hij zijn woorden genuanceerd.
Op mijn verzoek heeft hij zich tot mijn beschikking gesteld voor een bezoek in Elsene. Tijdens dat gesprek leek betrokkene mij een beetje zenuwachtig.

Toen ik de politieagent terugbracht naar het commissariaat was ik ervan overtuigd dat moest worden onderzocht of hij niet zijn woonplaats in Elsene heeft, gelet op:

- de aard van het beroep van betrokkene en zijn echtgenote (een kruidenierszaak met groenten en fruit), waardoor op zijn minst twijfel ontstaat over het door betrokkene vooropgestelde aantal ritten tussen Elsene en Graven, gezien de werkuren en de werkdruk;
- de concrete situatie die in de woning van zijn ouders is vastgesteld en het geringe persoonlijke comfort van het jonge paar;
- de omstandigheid dat de bevraging die de gemeentepolitie in de buurt heeft uitgevoerd geen doorslaggevende resultaten heeft opgeleverd.

Reeds de volgende dag heb ik de gouverneur meegedeeld dat ik betwijfel dat het gebouw te Nethen de hoofdverblijfplaats van betrokkene en zijn echtgenote is. In overleg met de gouverneur heb ik de heer DEGROEVE, gouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad, gevraagd of ik de zaak aan de politie van Elsene mocht voorleggen."

De politieagent van Graven van zijn kant heeft het volgende verslag opgemaakt :

" Tijdens ons bezoek aan de woonplaats van de betrokkenen hebben wij het volgende vastgesteld :

De garderobe in de kamer van het paar bevatte slechts weinig vrouwenkleden.

De badkamer naast de kamer leek niet vaak te worden gebruikt.

Het paar lijkt maar over één eigen ruimte te beschikken, de kamer.

Het paar werkt in een winkel te Brussel. De winkel is open van 7 tot 19 uur.

Het paar beschikt over een appartement dicht bij de winkel.

Het buurtonderzoek heeft geen concreet gegeven opgeleverd waaruit kan worden opgemaakt of het huis in Graven de echte woonplaats is."

De arrondissementscommissaris heeft nog een onderzoek van de politie van Elsene aangevraagd. Die politie heeft het volgende vastgesteld :

" Betrokkene heeft een kruidenierszaak aan de Boondaalse Steenweg 595 te Elsene, samen met zijn echtgenote Sandrine BONNEWYN. Die winkel is open van 8.30 uur tot 18.30 uur (door de week) en van 8.30 uur tot 13 uur ('s zaterdags). De betrokkenen verblijven door de week effectief in het appartement op de eerste verdieping van het gebouw, met privé-ingang aan de Guillaume Gilbertlaan 19, maar in feite in hetzelfde gebouw. Naar Graven, waar ze hun woonplaats hebben, keren ze terug tijdens het weekeinde en ook, maar slechts af en toe, door de week. Sinds januari 1997 wordt daadwerkelijk een belasting op tweede verblijven geïnd voor de Guillaume Gilbertlaan 19".

Op 19 maart 1997 maakt de arrondissementscommissaris een eindverslag op voor de gouverneur. Dat verslag luidt als volgt :

" Nadat ik de woonplaats bezocht had, heb ik mijn twijfel geuit over de waarachtigheid van de beweringen van de heer WAUTERS dat het paar zijn hoofdverblijfplaats in Nethen heeft. Het overzicht van de feiten waarover de gemeentepolitie van Graven verslag heeft uitgebracht, bevestigt de merkwaardige omstandigheden waarin het jonge paar in de villa van de ouders verblijft. Het buurtonderzoek laat ook twijfel bestaan over de werkelijke woonplaats. Bovendien is het onderzoek van de politie te Elsene duidelijk. Volgens dat verslag verblijft het echtpaar WAUTERS-BONNEWYN daadwerkelijk te Elsene en gaat het tijdens het weekend en af en toe ook door de week naar Graven. Op te merken valt dat de heer WAUTERS sinds eind januari 1997, de datum die samenvalt met het begin van het onderzoek (...), een belasting op tweede verblijven betaalt. Op basis van die verschillende gegevens heb ik de indruk dat betrokkene niet langer voldoet aan de verkiesbaarheidsvereisten die moeten worden vervuld als hij zijn mandaat van gemeenteraadslid wil behouden".

De bestendige deputatie heeft de partijen toestemming gegeven om het dossier in te kijken en heeft hen opgeroepen om te verschijnen op een terechtzitting van 29 april 1997. Op die terechtzitting zijn de partijen gehoord. Stéphane WAUTERS heeft een verweerschrift ingediend waarbij stukken zijn gevoegd waarin hij enerzijds de opmerkingen van de arrondissementscommissaris en van de politieverslagen betwist en waarin hij anderzijds uitlegt hoe hij leeft en waarom hij een verblijfplaats in Elsene heeft. Na de terechtzitting heeft de bestendige deputatie besloten om het Ministerie van Binnenlandse Zaken met een aanvullend onderzoek te belasten "teneinde een antwoord te krijgen op de nieuwe elementen die de heer WAUTERS op de terechtzitting aan de orde heeft gesteld".

Op 15 december 1997 richt de directie Verkiezingen en Bevolking van het Ministerie van Binnenlandse Zaken aan de gouverneur van Waals-Brabant een voorlopig onderzoeksverslag dat als volgt luidt:

" INSPECTIES

2 juli te Elsene, G. Gilbertlaan 19 (onderzoek door Ph. NOOTS).

Er zijn vier huisbellen en 4 brievenbussen. De naam van betrokkene of van zijn echtgenote staan er niet op. Ik druk op elke bel, maar krijg geen antwoord.

Daarna in de winkel aan de Boondaalse Steenweg 595.

Het gaat om de kruidenierszaak "Chez Maxime". De luiken zijn gesloten en in een bericht wordt gewezen op de jaarlijkse vakantieperiode van 29 juni tot 30 juli.

Vervolgens meld ik mij aan in de naburige winkels :

Boondaalse Steenweg :

- de fotograaf kent hem niet goed, zijn openingsuren stemmen niet overeen met die van de kruidenierszaak en hij verblijft niet ter plaatse. Hij kan dus niet bevestigen of betrokkene werkelijk op het adres woont;

- de bakkersvrouw van ernaast bevestigt mij echter dat betrokkene werkelijk op de eerste verdieping woont, boven de winkel;

G. Gilbertlaan :

- de houders van de snackbar bevinden zich in dezelfde situatie als de fotograaf. Ze openen om 9 uur en sluiten om 15 uur. Ze kunnen dus niets bevestigen.

Op 5 augustus 1997 te Graven, rue de Bossut 89 (onderzoek verricht door Ch. ROUMA en Ph. NOOTS)

Het gaat om een grote, erg goed onderhouden villa. De vader van betrokkene, Jacques WAUTERS, is aanwezig. Hij zegt dat zijn zoon in de winkel te Elsene is. Wij mogen de woonruimte van zijn zoon inspecteren; die bestaat uit een kamer en een badkamer waar zich kleren en andere gebruikelijke dingen bevinden.

De heer WAUTERS bevestigt dat zijn zoon :

- de winkel en het appartement op de eerste verdieping in april 1996 heeft overgenomen;
- één of twee keer per week in Elsene blijft slapen, de avond vóór de vroegmarkt (de nacht van maandag op dinsdag en van donderdag op vrijdag);
- de weekeinden en de overige nachten in Nethen doorbrengt;
- in Nethen over een kamer en over een badkamer met toilet en douche beschikt, maar dat de keuken gemeenschappelijk is en de maaltijden samen worden gebruikt;
- voordat hij de zaak had overgenomen en was getrouwd, in dezelfde situatie verkeerde en toen ook tussen Nethen en Elsene pendelde;
- zaterdagmiddag op de markt in Nethen staat;
- het energieverbruik deelt en de tellers op zijn naam heeft staan (telefoonnummer: 010/86.70.80);
- ook op zondagochtend in de winkel is en rond 14.30 uur naar Nethen terugkeert.

Diezelfde dag in Elsene, G. Gilbertlaan 19 (onderzoek ingesteld door Ch. ROUMA en Ph. NOOTS).

De echtgenote van betrokkene, mevrouw Sandrine BONNEWYN, doet de deur voor ons open. Ze laat ons binnenkomen en gaat daarna haar man halen in de winkel. Wij mogen ook het appartement inspecteren waar alles aanwezig is om er comfortabel te kunnen verblijven.

Betrokkene bevestigt in grote lijnen de gegevens die al in zijn uiteenzetting van 29 april 1997 aan de bestendige deputatie zijn opgenomen, namelijk :

- dat hij drie keer per week in Elsene overnacht, gewoonlijk van maandag op dinsdag, van woensdag op donderdag en van vrijdag op zaterdag, de avond vóór de vroegmarkt waar hij rond twee of drie uur 's ochtends naartoe gaat;

- dat hij in de winter maar twee keer per week in Elsene overnacht, omdat de weersomstandigheden en de bedrijvigheid in de winkel dan anders zijn;
- dat de winkel 's woensdags gesloten is;
- dat hij zaterdagmiddag op de markt van Nethen staat;
- dat hij een afzonderlijke huurovereenkomst (3-6-9) heeft voor de winkel en voor het appartement dat hij sinds april 1996 bewoont;
- dat hij 's zaterdagavonds naar Nethen komt, op zondagmorgen naar Elsene gaat en in de namiddag naar Nethen terugkeert;
- dat hij gemiddeld één avond per maand en per activiteit nodig heeft voor zijn activiteiten in de gemeentepolitiek (gemeenteraad, vergadering van de meerderheid vóór de gemeenteraad, vergadering van de liberale fractie, vergadering van de lokale PRL-afdeling, vergadering van JRL) en in het verenigingsleven (vzw Besace);
- dat de organisatie van de jaarlijkse braderie van Nethen ongeveer drie maanden voorbereiding vergt, naar rata van 2 vergaderingen per week;
- dat hij zijn vakantie in Nethen doorbrengt, op buitenlandse reizen na;
- dat zijn beroepsleven stabiel is;
- dat zijn problemen in verband met de woonplaats uiteindelijk voortkomen uit het feit dat hij erg vroeg naar de vroegmarkt moet.

9 september te Elsene, G. Gilbertlaan 19 (onderzoek door Ph. NOOTS).

Ik ontmoet er betrokkene. Hij komt net terug van de markt en maakt alles in gereedheid om zijn winkel te openen.

24 september te Graven, rue de Bossut 89
(onderzoek door Ch. ROUMA en Ph. NOOTS)

Als wij aankomen, is betrokkene nog in ochtendjas. Hierdoor wordt dus bevestigd dat hij deze woensdag in Nethen is (dag waarop zijn winkel gesloten is).

ENERGIEVERBRUIK

Op 3 september 1997 wordt een brief gericht aan de verschillende energieleveranciers. Wij hebben de volgende inlichtingen gekregen :

voor de avenue G. Gilbert 19 te Elsene:

- waterverbruik
 - voor de benedenverdieping: 9 m³ (van 31-10-1996 tot 10-03-1997)
 - en voor de eerste verdieping: 44 m³ (van 8-3-1996 tot 13-08-1997).

De watervoorziening heeft geen statistieken over het gemiddelde verbruik opgemaakt, omdat dit door de grote verscheidenheid aan vormen van individueel verbruik onmogelijk is (aantal baden of douches per week, water voor bloemen en planten in de tuin of op het balkon, ...)

- het elektriciteitsverbruik bedroeg 7.055 kwh (dag) en 12.878 (nacht) voor de periode van 12-04-1996 tot 17-12-1996.

- er is geen gasaansluiting op naam van betrokkene.

voor de rue de Bossut 89 te Nethen:

- er is geen aansluiting op naam van betrokkene, maar er is er wel één op naam van zijn vader. Het waterverbruik bedraagt 167 m³ op de factuur van 1997.

POLITIEVERSLAGEN

Op 3 september 1997 zijn politieonderzoeken gevraagd aan de betrokken gemeentediensten. Op 26 september hebben wij het onderzoek van Graven ontvangen. Dat is het enige tot hier toe. De gemeentediensten besluiten dat betrokkene nog altijd zijn hoofdverblijfplaats in GRAVEN heeft.

Het onderzoek waarom Elsene was verzocht en op 16 en 29 oktober en op 18 en 25 november mondeling opnieuw was verzocht, is nog niet afgesloten.

CONCLUSIE

De inschrijving op het adres rue de Bossut 89 te GRAVEN kan op basis van de gegevens die in dit stadium van het onderzoek zijn ingezameld, niet op de helling worden gezet. Aanvullende gegevens, waaronder het onderzoeksverslag van de gemeente Elsene, ontbreken nog. Alleen in het licht van die gegevens kan een definitieve conclusie worden getrokken.

Op 26 februari 1998 heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken een aanvullend onderzoeksverslag gericht aan de provinciegouverneur. Dat verslag luidt als volgt :

" Op 3 september 1997 was aan de gemeente ELSENE een brief gericht waarin ze werd verzocht om een onderzoek in te stellen in het huis aan de G. Gilbertlaan 19. Op 16 januari 1998 is een rappel gezonden.

Op 4 februari 1998 heeft de gemeente ELSENE ons het politieverlag van 22 januari 1998 bezorgd.

Uit het buurtonderzoek blijkt dat betrokkene van dinsdagavond tot donderdagmorgen en ook vrijdagavond niet op zijn adres in Elsene is.

Wie de verklaringen van betrokkene vergelijkt met die van zijn vader en met de laatstgenoemde inlichtingen van ELSENE moet vaststellen dat de dagen van de week die betrokkene in Elsene of in Graven doorbrengt, niet helemaal overeenstemmen.

Betrokkene heeft verklaard dat hij in Elsene logeert :

- van maandag op dinsdag
- van woensdag op donderdag
- van vrijdag op zaterdag

Zijn vader heeft verklaard dat zijn zoon in Elsene overnacht :

- van maandag op dinsdag
- van donderdag op vrijdag

ELSENE heeft vastgesteld wanneer hij er niet is; hij zou daar dus overnachten :

- van maandag op dinsdag
- van donderdag op vrijdag
- van zaterdag op zondag
- van zondag op maandag.

13 februari 1998

Uit een telefoongesprek met mevrouw Blacks (Bevolking) en mevrouw Stiers (agent-wijkinspecteur) heb ik vernomen dat tijdens de weekeinden geen inspectiebezoeken konden worden afgelegd. Door geen enkel gegeven kan dus

worden bekrachtigd dat betrokkene van zaterdag tot maandag op het adres verblijft.

Conclusie

Uit die gegevens kan worden opgemaakt dat betrokkene het grootste deel van de week werkelijk in GRAVEN doorbrengt en dat hij daar ingeschreven kan blijven. "

De bestendige deputatie heeft de partijen toestemming gegeven om het dossier met de verslagen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken in te kijken en heeft hen opgeroepen om te verschijnen op een terechtzitting van 25 augustus 1998. Stéphane Wauters heeft een dossier met stukken ingediend. Paul Roberti de Winghe heeft een schriftelijke bewijsvoering ingediend, waarin hij heeft vastgesteld dat het verslag van de politie van Elsene van 22 januari 1998 waarnaar de bevolkingsinspecteurs van het Ministerie van Binnenlandse Zaken in hun aanvullende verslag hebben verwezen, zich niet in het dossier bevond. Op de vergadering van 25 augustus 1998 heeft de bestendige deputatie dus besloten om de terechtzitting uit te stellen zodat het aan de partijen voorgelegde dossier kan worden aangevuld.

Het verslag van de politie van Elsene van 22 januari 1998 is bij het dossier gevoegd. In dat verslag wordt gepreciseerd dat Stéphane Wauters en zijn echtgenote volgens de inlichtingen die in de buurt zijn ingewonnen, van dinsdagavond tot donderdagmorgen en 's vrijdagsavonds niet in Elsene verblijven. Dat verslag is meegedeeld aan de partijen die zijn opgeroepen om te verschijnen op een nieuwe terechtzitting van 6 oktober 1998.

De partijen zijn gehoord op de openbare terechtzitting van de bestendige deputatie van 6 oktober 1998.

Op 8 december 1998 heeft de bestendige deputatie van de provincieraad van Waals-Brabant het bezwaarschrift van Paul Roberti de Winghe afgewezen en besloten dat er geen grond was om Stéphane Wauters vervallen te verklaren van zijn ambt van gemeenteraadslid.

Dat is de bestreden handeling die op de volgende motivering steunt :

" Overwegende dat uit het onderzoeksverslag d.d. 4 maart 1997 van de politie van Elsene blijkt dat de heer Stéphane WAUTERS en zijn echtgenote Sandrine BONNEWYN een zaak hebben te 1050 Elsene, aan de Boondaalse Steenweg 595; dat de betrokkenen door de week in werkelijkheid in een appartement verblijven dat gelegen is op de eerste verdieping van het gebouw waarin hun zaak is ondergebracht; dat de private toegang tot het appartement gelegen is aan de Guillaume Gilbertlaan, op huisnummer 19, waarvoor sinds

einde 1997 daadwerkelijk een belasting op tweede verblijven wordt betaald; dat het echtpaar WAUTERS-BONNEWYN "in het weekend en, hoewel slechts af en toe, ook door de week naar GRAVEN gaat waar het zijn woonplaats heeft";

Overwegende dat uit het onderzoeksverslag d.d. 22 januari 1998 van de politie van Elsene blijkt dat de heer Stéphane Wauters en zijn echtgenote nog altijd een verblijf hebben op de eerste verdieping van huis nr. 19 aan de Guillaume Gilbertlaan; dat uit de inlichtingen die in de wijk zijn ingewonnen blijkt dat betrokkene van dinsdagavond tot donderdagmorgen niet thuis is;

Overwegende dat de twee genoemde verslagen geen gegevens bevatten waaruit met zekerheid kan worden afgeleid dat de heer Stéphane WAUTERS zijn werkelijke woonplaats in de gemeente Elsene heeft;

Overwegende dat de politie van Graven in haar onderzoeksverslag van 7 maart 1997 heeft vastgesteld dat betrokkene op het adres rue Bossut 89 te 1390 Graven over een kamer en een badkamer beschikt die niet vaak lijken te worden gebruikt; dat zich in die kamer kleren bevinden; dat het buurtonderzoek geen concrete gegevens heeft opgeleverd waaruit kan worden opgemaakt dat betrokkene er zijn werkelijke woonplaats heeft;

Overwegende dat het verslag van 19 maart 1997 dat de arrondissementscommissaris aan de gouverneur heeft bezorgd, wel indrukken maar geen bewijzen bevat in verband met de vraag of de hoofdverblijfplaats van betrokkene zich al dan niet in Nethen bevindt; dat op basis van dat verslag dus niet mag worden geconcludeerd dat betrokkene niet langer voldoet aan de verkiesbaarheidsvereisten die vervuld moeten zijn, wil hij zijn mandaat van gemeenteraadslid behouden;

Overwegende dat uit het verslag van de bevolkingsinspecteurs van het Ministerie van Binnenlandse Zaken niet naar voren komt dat betrokkene zijn domicilie in Elsene heeft; dat is vastgesteld dat betrokkene in de praktijk het grootste deel van de week in Graven doorbrengt en dat hij daar ingeschreven kan blijven;

Overwegende dat de wetgever, door de inschrijving in het bevolkingsregister als verkiesbaarheidsvereiste op te leggen, eist dat een sociale band met de inwoners van de gemeente bestaat en dat die band gedurende het hele gemeentelijke mandaat blijft bestaan;

Overwegende dat de verkiesbaarheidswoonplaats daar is waar het hoofdverblijf is gevestigd (Raad van State, 14.226, KERVYN de MARCKE ten DRIESSCHE, 7 juli 1970, Mouv. Comm., 1970, nr. 8-9, blz. 409);

Overwegende dat het bestaan van die sociale band met de inwoners van de gemeente Graven wordt bevestigd in het verslag zelf van 19 maart 1997 dat de arrondissementscommissaris heeft opgesteld na zijn huisbezoek d.d. 13 februari 1997 op nummer 89 in de rue Bossut te 1390 (Nethen) Graven; dat uit dit stuk blijkt dat de heer Stéphane WAUTERS aan de verschillende politieke bijeenkomsten en vergaderingen van de gemeenteraad deelneemt, wat de burgemeester van de gemeente Graven bevestigt;

Overwegende dat de heer Stéphane WAUTERS door de gemeente Elsene wordt belast als iemand die er zijn tweede verblijfplaats heeft;

Overwegende dat de rechter geen afbreuk doet aan de rechten van de verdediging door zijn beslissing te baseren op feiten die hem op wettige wijze ter beoordeling zijn voorgelegd (Cass. 29 oktober 1992);

Overwegende dat de bestendige deputatie, als bodemrechter, "haar beoordelingsbevoegdheid niet te buiten gaat door, in de tegenstrijdige versies van de partijen, de versie te volgen die haar het geloofwaardigst toeschijnt" (Raad van State, arrest nr. 19.643 van 18 mei 1979);

Overwegende dat de geloofwaardigste versie is dat de heer Stéphane WAUTERS werkelijk in Graven woont; dat geen enkel onweerlegbaar bewijs van het tegendeel is geleverd;

Overwegende dat de heer Stéphane WAUTERS bijgevolg voldoet aan de verkiesbaarheidsvereiste die in artikel 65-3° van de gemeentekieswet wordt gesteld;"

De bestreden beslissing is ter kennis gebracht van Paul Roberti de Winghe bij een aangetekende brief van 18 december 1998 die hij op 21 december 1998 heeft ontvangen.

Overwegende dat verzoeker een enig middel ontleent "aan schending van artikel 65 van de gemeentekieswet van 4 augustus 1932, van artikel 149 van de Grondwet en aan machtsoverschrijding"; dat hij aanvoert dat Stéphane WAUTERS niet voldoet aan de verkiesbaarheidsvereiste gesteld in artikel 65, § 3, van de gemeentekieswet en dat de redenen waarom de bestendige deputatie van de provincieraad van de provincie Waals-Brabant zijn bezwaar heeft verworpen, niet relevant, niet toereikend en niet wettelijk aanvaardbaar lijken; dat hij aanvoert dat het weliswaar niet verboden is dat een gemeenteraadslid verscheidene verblijfplaatsen heeft, maar dat "de verblijfplaats die betrokkene als hoofdverblijfplaats wenst, een wens die hij via een aanvraag om inschrijving in het bevolkingsregister te kennen heeft gegeven, echt de plaats is waar hij zijn voornaamste verblijf heeft, namelijk de woning waar hij hetzij alleen, hetzij in gezinsverband, meer dan waar ook ononderbroken en vast woont, waar hij het grootste deel van zijn privéleven doorbrengt, waar hij na een afwezigheid het vaakst naartoe gaat en waar hij deelneemt aan sociale, culturele, religieuze, politieke en andere activiteiten van de plaatselijke gemeenschap waarmee hij zich verbonden voelt"; dat hij aanvoert dat het appartement aan de rue Guillaume Gilbert 19 te Elsene de hoofdverblijfplaats is waar Stéphane WAUTERS zijn zaken beheert en met zijn echtgenote verblijft: dat hij als bewijs aanvoert dat daar een water- en een elektriciteitsteller op zijn naam staan; dat hij verwijst naar het buurtonderzoek van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en naar het verslag van de arrondissementscommissaris; dat hij bevestigt dat de woonplaats te Graven zich bevindt in een villa die eigendom is van de ouders van Stéphane WAUTERS, dat daar geen aparte water- of elektriciteitsteller is, dat hij daar slechts over twee kamers beschikt, namelijk een slaapkamer en een badkamer, die "in tempore non suspecto" in het verslag van de arrondissementscommissaris als schaars gemeubileerd en

weinig gebruikt zijn bestempeld; dat hij voorts beklemtoont dat de vader van Stéphane WAUTERS en Stéphane WAUTERS zelf een uiteenlopende versie hebben gegeven over zijn aanwezigheid in GRAVEN en dat de omstandigheid dat Stéphane WAUTERS politieke activiteiten uitoefent in GRAVEN niet aantoont dat hij zijn woonplaats heeft in die gemeente; dat hij voorts stelt dat de procedure voor de bestendige deputatie van januari 1997 tot december 1998 heeft geduurd, wat Stéphane WAUTERS "alle tijd gaf om zijn gewoonten te wijzigen" en dat "omzichtig" te werk moet worden gegaan bij het interpreteren van het onderzoeksverslag van het Ministerie van Binnenlandse Zaken;

Overwegende dat Stéphane WAUTERS antwoordt dat op basis van de inschrijving in het bevolkingsregister van een gemeente kan worden vermoed dat de hoofdverblijfplaats in die gemeente gevestigd is; dat hij toegeeft dat dat vermoeden "weerlegbaar" is, maar stelt dat in casu nergens uit blijkt dat Graven niet langer zijn hoofdverblijfplaats zou zijn; dat hij verduidelijkt dat hij, voordat hij gekozen was, werkzaam was bij de bvba VIPRI, een winkel met primeurs, bloemen en kruidenierswaren en dat hij al zijn beroepsbezigheden bijgevolg in Elsene verrichtte; dat hij aanvoert dat hij die zaak nu weliswaar op zijn eigen naam drijft, maar dat dit niet als argument mag worden gebruikt om te stellen dat Elsene zijn hoofdverblijfplaats is, evenmin als de omstandigheid dat hij de huurovereenkomst heeft overgenomen die niet alleen de verkoopoppervlakte, maar ook het appartement op de eerste verdieping omvat, aangezien de overname van alle verhuurde ruimten één van de overdrachtsvoorwaarden was; dat hij stelt dat uit de verschillende onderzoeksverslagen voldoende blijkt dat hij het grootste deel van de week in Graven doorbrengt, aangezien alleen het verslag van de arrondissementscommissaris de tegengestelde indruk geeft; dat hij voorts betoogt dat het helemaal niet ongebruikelijk is dat een jong paar enige tijd bij de ouders inwoont en dat hij van plan is om in juli 1999 in Graven een gebouw te kopen dat eigendom is van zijn tante (in zijn laatste memorie zal hij echter preciseren dat hij dat gebouw niet heeft kunnen kopen omdat een te hoge prijs werd gevraagd); dat hij tot slot op zijn dagindeling wijst, preciseert dat het appartement in Elsene slechts een tijdelijke oplossing is waar hij uitsluitend om beroepsredenen woont en dat hij sinds 1997 daarvoor een belasting op tweede verblijven betaalt;

Overwegende dat Paul ROBERTI de WINGHE in zijn wederantwoord stelt dat de uitleg van Stéphane WAUTERS slechts bestaat uit loze beweringen die niet worden gestaafd en die de voor hem ongunstige verslagen niet ondervangen, dat de aankoop van de zaak in Elsene verzoeker ertoe gebracht heeft zijn hoofdverblijfplaats in die gemeente te vestigen en niets hem ervan weerhield om

het appartement boven zijn zaak onder te verhuren, een oplossing die overigens van een beter vermogensbeheer getuigde als hij dat appartement toch niet echt bewoonde;

Overwegende dat artikel 65, eerste lid, van de gemeentekieswet van 4 augustus 1932 bepaalt :

" Om tot gemeenteraadslid verkozen te kunnen worden en blijven, moet men:

(...)

3° in de bevolkingsregisters van de gemeente ingeschreven zijn.";

dat artikel 10, eerste lid, van de nieuwe gemeentewet bovendien bepaalt :

" Een lid van het gemeentebestuur dat niet meer voldoet aan een van de verkiesbaarheidsvereisten houdt op deel uit te maken van de raad.";

Overwegende dat, wat de verkiesbaarheidsvereisten betreft, de vereiste inzake de inschrijving in het bevolkingsregister van de gemeente geen louter vormelijke vereiste is, maar met de werkelijkheid moet overeenstemmen; dat daaruit volgt dat het gemeenteraadslid, om gekozen te worden en te blijven, zijn woonplaats, namelijk zijn hoofdverblijfplaats, moet hebben en behouden in de gemeente, wat door de inschrijving in het bevolkingsregister slechts wordt aangetoond totdat het tegendeel is bewezen; dat dit bewijs evenwel op nauwkeurige en eensluidende gegevens moet steunen;

Overwegende dat, gelet op de verschillende beoordelingsgegevens die in het bezit van de Raad van State zijn, de omstandigheid dat Stéphane WAUTERS twee verblijfplaatsen heeft en verscheidene dagen per week niet in Graven is - zelfs als ervan uitgegaan zou worden dat hij in werkelijkheid net zo vaak in Graven als in Elsene verblijft - niet voldoende is om in twijfel te trekken dat zijn verblijfplaats in Graven zijn hoofdverblijfplaats is, in de betekenis die daaraan is gegeven; dat het middel niet opgaat,

B E S L U I T :

Enig artikel.

Het beroep wordt verworpen.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting, op
veertien juni tweeduizend door :

de HH. CLOSSET,	kamervoorzitter,
HANSE,	staatsraad,
LEWALLE,	staatsraad,
HARMEL,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

P. HARMEL.

Ch.-L. CLOSSET.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.